

Brussel, 22.11.2022
C(2022) 9502 final

ADVIES VAN DE COMMISSIE

van 22.11.2022

betreffende het ontwerpbegrotingsplan van België

{SWD(2022) 950 final}

(Slechts de teksten in de Nederlandse en de Franse taal zijn authentiek)

ADVIES VAN DE COMMISSIE

van 22.11.2022

betreffende het ontwerpbegrotingsplan van België

(Slechts de teksten in de Nederlandse en de Franse taal zijn authentiek)

ALGEMENE OVERWEGINGEN

1. In Verordening (EU) nr. 473/2013 zijn voorschriften vastgesteld om de monitoring van het begrotingsbeleid in de eurozone te versterken en om te waarborgen dat de nationale begrotingen consistent zijn met de richtsnoeren voor het economische beleid die zijn gegeven in het kader van het stabiliteits- en groeipact en het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid.
2. Krachtens artikel 6 van Verordening (EU) nr. 473/2013 moeten de lidstaten jaarlijks uiterlijk op 15 oktober bij de Commissie en de Eurogroep een ontwerpbegrotingsplan indienen waarin de voornaamste aspecten van de begrotingssituatie van de overheid en haar subsectoren voor het komende jaar worden beschreven.
3. De algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact is actief sinds maart 2020¹. Op 23 mei 2022 heeft de Commissie in haar mededeling over het Europees Semester² aangegeven dat toegenomen onzekerheid en sterke neerwaartse risico's voor de economische vooruitzichten tegen de achtergrond van een oorlog in Europa, ongezien scherpe stijgingen van energieprijzen en aanhoudende ontwrichtingen van de toeleveringsketens allemaal redenen zijn waarom de algemene ontsnappingsclausule uit het stabiliteits- en groeipact in 2023 moet worden verlengd, en zij oordeelde dat de voorwaarden om deze clausule vanaf 2024 te desactiveren vervuld waren. Door de algemene ontsnappingsclausule ook voor 2023 te activeren krijgt het nationale begrotingsbeleid ruimte om snel te reageren wanneer dat nodig mocht zijn, maar wordt wel voor een soepele overgang gezorgd van de generieke steun voor de economie tijdens de pandemie naar een steeds sterkere klemtoon op tijdelijke en gerichte maatregelen en de budgettaire voorzichtigheid die nodig zijn om de houdbaarheid op middellange termijn te garanderen³.
4. De herstel- en veerkrachtfaciliteit, ingesteld bij Verordening (EU) 2021/241, verleent financiële steun voor de uitvoering van hervormingen en investeringen, met name om de groene en digitale transitie te bevorderen en zo de veerkracht en de potentiële groei van de economie te versterken. Een deel van die steun wordt verleend in de vorm van niet-terugvorderbare financiële steun (subsidies), die een door de Unie gefinancierde budgettaire stimulans inhoudt. Samen met de fondsen van het

---

¹ Mededeling van de Commissie aan de Raad over de activering van de algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact, COM(2020) 123 final van 20 maart 2020.

² COM(2022) 600 final.

³ Op 17 juni 2022 heeft de Raad overeenstemming bereikt over zijn aanbevelingen inzake de nationale hervormingsprogramma's voor 2022 en de adviezen over de stabiliteits- en convergentieprogramma's voor 2022, waarin rekening wordt gehouden met de verlenging van de algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact tot 2023. (Zie: <https://www.consilium.europa.eu/nl/meetings/ecofin/2022/06/17/>)

cohesiebeleid en het mechanisme voor een rechtvaardige transitie ondersteunt de herstel- en veerkrachtfaciliteit een billijk en inclusief herstel in de EU, in lijn met de Europese pijler van sociale rechten. Tevens stimuleert zij groei en werkgelegenheid op middellange en lange termijn en versterkt zij daarmee de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Volgens het voorstel van de Commissie van 18 mei 2022⁴ moet de faciliteit ook gericht zijn op het vergroten van de veerkracht van het energiesysteem van de Unie door de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen en de energievoorziening op Unieniveau te diversifiëren (“REPowerEU-doelstellingen”).

5. Op 12 juli 2022 heeft de Raad in zijn aanbevelingen met adviezen over de stabiliteitsprogramma's 2022⁵ eraan herinnerd dat de algemene begrotingskoers momenteel het best wordt gemeten als de verandering in de primaire uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde en exclusief tijdelijke noodmaatregelen die verband houden met de COVID-19-crisis), inclusief uitgaven gefinancierd met niet-terugbetaalbare steun (subsidies) uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere Uniefondsen, in verhouding tot de potentiële groei op middellange termijn⁶. Naast de algemene begrotingskoers wordt, bij de beoordeling of het nationale begrotingsbeleid prudent is en de samenstelling ervan strookt met de groene en de digitale transitie, de energiezekerheid en het waarborgen van sociale en economische veerkracht, ook aandacht besteed aan de ontwikkeling van nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde en exclusief tijdelijke noodmaatregelen die verband houden met de COVID-19-crisis) en investeringen.
6. De schokken als gevolg van de Russische inval in Oekraïne hebben zowel directe als indirecte gevolgen voor de economie van de EU, en leiden tot een lagere groei en een hogere inflatie. De grotere en bredere inflatoire druk heeft geleid tot een snellere normalisering van het monetaire beleid in de eurozone. De overheidsuitgaven voor maatregelen ter beperking van de sociale en economische gevolgen van hoge energiekosten, voor veiligheid en defensie en voor humanitaire hulp aan ontheemden uit Oekraïne belasten de overheidsfinanciën. Het specifieke karakter van de macro-economische schok veroorzaakt door de Russische inval in Oekraïne, maar ook de langetermijneffecten voor de EU-behoeften inzake energiezekerheid, pleiten voor een doordacht vormgegeven begrotingsbeleid in 2023. Een brede begrotingsimpuls voor de economie in 2023 lijkt niet raadzaam. In plaats daarvan moet de nadruk liggen op de bescherming van kwetsbare personen, terwijl automatische stabilisatoren de kans moeten krijgen te functioneren en wordt voorzien in tijdelijke en doelgerichte maatregelen om het effect van de energiecrisis te dempen en humanitaire bijstand te bieden aan mensen die op de vlucht zijn voor de Russische inval in Oekraïne, met behoud van de flexibiliteit om zo nodig aanpassingen te doen. Het begrotingsbeleid moet hogere investeringen combineren met het onder controle houden van de groei van nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven. Volledige en tijdige uitvoering van de herstel- en veerkrachtplannen is van cruciaal belang om hogere investeringsniveaus te bereiken. Het begrotingsbeleid moet erop

---

⁴ COM(2022) 231 final.

⁵ Aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022 over het nationale hervormingsprogramma 2020 van België en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2022 van België (PB C 334 van 1.9.2022, blz. 9).

⁶ De ramingen betreffende de begrotingskoers en de componenten daarvan in dit advies zijn ramingen van de Commissie op basis van de aannames die aan de najaarsprognoses 2022 van de Commissie ten grondslag liggen.

gericht zijn de houdbaarheid van de schuld te waarborgen en het groeipotentieel op duurzame wijze te verhogen, waardoor het monetaire beleid er ook gemakkelijker in zal slagen de inflatie tijdig terug te brengen naar de middellangetermijndoelstelling van de ECB van 2 %. De begrotingsplannen voor 2023 moeten worden verankerd in prudente aanpassingstrajecten voor de middellange termijn waarin rekening wordt gehouden met de uitdagingen inzake budgettaire houdbaarheid die verbonden zijn aan hoge en als gevolg van de pandemie nog verder oplopende schuldquotes, alsmede met de uitdagingen die verbonden zijn aan de hervormingen en de investeringen met betrekking tot de dubbele transitie, de energiezekerheid en de sociale en economische veerkracht.

7. De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne heeft geleid tot aanzienlijke stijgingen en volatiliteit van de energieprijzen. De prijsschok bij ingevoerde energie brengt een aanzienlijk ruilvoetverlies voor de economieën van de lidstaten mee. Tegelijkertijd nam door de uitzonderlijk hoge temperaturen in de zomer van 2022 de vraag naar elektriciteit toe, terwijl de energieproductie met bepaalde technologieën als gevolg van technische en weersafhankelijke omstandigheden aanzienlijk onder het historische niveau lag. Alle lidstaten ondervinden negatieve gevolgen van de huidige energiecrisis, zij het in verschillende mate, en vragen om een snelle en gecoördineerde respons.
8. Aangezien de begrotingsmiddelen beperkt zijn en zo efficiënt mogelijk moeten worden gebruikt om te komen tot een duurzame en billijke aanpassing in de hele samenleving, zijn de kwaliteit en de opzet van de beleidsrespons van groot belang. Daarom moeten de maatregelen, ook in overeenstemming met de verordening van de Raad van 6 oktober 2022 betreffende een noodinterventie in verband met de hoge energieprijzen, gericht zijn op het verlenen van tijdelijke steun aan huishoudens en bedrijven die het kwetsbaarst zijn voor stijgingen van de energieprijzen, met behoud van de juiste stimulansen om de vraag naar energie te verminderen en de energie-efficiëntie te verhogen, in overeenstemming met de Europese Green Deal⁷. Het beleid moet ook helpen het energieverbruik terug te dringen en de energieautonomie van de Unie te ontwikkelen.

OVERWEGINGEN BETREFFENDE BELGIË

9. Op 15 oktober 2022 heeft België het ontwerpbegrotingsplan voor 2023 ingediend. Op grond daarvan heeft de Commissie overeenkomstig artikel 7 van Verordening (EU) nr. 473/2013 het volgende advies uitgebracht.
10. Op 12 juli 2022 heeft de Raad aanbevolen dat België⁸ actie onderneemt om in 2023 een prudent begrotingsbeleid te voeren, met name door de groei van nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven te beperken tot onder de potentiële outputgroei op middellange termijn⁹, rekening houdend met de aanhoudende tijdelijke en gerichte steun aan huishoudens en bedrijven die het kwetsbaarst zijn voor stijgingen van de energieprijzen, en aan mensen die Oekraïne ontvluchten. België moet klaar staan om de lopende uitgaven aan te passen aan de veranderende

---

⁷ Mededeling van de Commissie, “De Europese Green Deal”, COM(2019) 640 final.

⁸ Aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022 over het nationale hervormingsprogramma 2022 van België en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2022 van België (PB C 334 van 1.9.2022, blz. 9).

⁹ Op basis van de najaarsprognose 2022 van de Commissie wordt de potentiële outputgroei op middellange termijn (tienjaarsgemiddelde) van België in 2023 geraamd op 6,5 % in nominale termen.

situatie. België is ook aanbevolen te voorzien in meer overheidsinvesteringen voor de groene en de digitale transitie en voor energiezekerheid, met inachtneming van het REPowerEU-initiatief, onder meer door gebruik te maken van de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere Uniefondsen. Voor de periode na 2023 moet België een begrotingsbeleid voeren dat erop gericht is prudente begrotingssituaties op middellange termijn tot stand te brengen, voor een geloofwaardige en geleidelijke schuldreductie te zorgen en de houdbaarheid van de begroting op middellange termijn te waarborgen door middel van geleidelijke consolidatie, investeringen en hervormingen.

11. Op 23 mei 2022 heeft de Commissie een verslag uitgebracht op grond van artikel 126, lid 3, van het Verdrag¹⁰. In dat verslag werd de begrotingssituatie van België beoordeeld aangezien het overheidstekort in 2021 de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3 % van het bbp overschreed en de overheidsschuld de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 60 % van het bbp overschreed en niet voldeed aan de schuldreductiebenchmark. In het verslag werd geconcludeerd dat niet aan de tekort- en schuldcriteria was voldaan.
12. Volgens de najaarsprognoses 2022 van de Commissie zal de Belgische economie naar verwachting groeien met 2,8 % in 2022 en met 0,2 % in 2023, terwijl de inflatie wordt geraamd op 10,4 % in 2022 en 6,2 % in 2023.

Volgens het ontwerpbegrotingsplan zal de economie van België in 2022 met 2,6 % en in 2023 met 0,5 % groeien, terwijl de inflatie in 2022 op 9,4 % en in 2023 op 6,5 % wordt geraamd. In beide reeksen prognoses wordt aangenomen dat de particuliere consumptie in 2022 de belangrijkste drijvende kracht achter de groei zal zijn, terwijl ook de groei van de overheidsconsumptie de reële groei in 2022 naar verwachting zal ondersteunen. Beide reeksen prognoses verwachten een licht negatieve bijdrage van de bruto-investeringen in vaste activa in 2022. Hoewel het scenario in het ontwerpbegrotingsplan een negatieve bijdrage van de netto-uitvoer in 2022 verwacht, wordt in de prognose van de Commissie uitgegaan van een licht positieve bijdrage. Voor 2023 wordt in beide prognoses uitgegaan van een negatieve bijdrage van de netto-uitvoer en een lagere, zij het nog steeds positieve, bijdrage van de particuliere consumptie. Beide reeksen prognoses verwachten een positieve bijdrage van de bruto-investeringen in vaste activa in 2023. De lichte verschillen tussen de inflatiescenario's vloeien voornamelijk voort uit de verschillen in de aannames voor de energieprijzen, die in de eerste plaats verschillende afsluitingsdata in de twee reeksen prognoses weerspiegelen.

In het algemeen zijn de macro-economische aannames die aan het ontwerpbegrotingsplan ten grondslag liggen, plausibel voor zowel 2022 als 2023.

België voldoet aan het vereiste van Verordening (EU) nr. 473/2013, aangezien de ontwerpbegroting berust op onafhankelijk opgestelde macro-economische prognoses.

13. In het ontwerpbegrotingsplan wordt ervan uitgegaan dat uitgaven ten belope van 0,2 % van het bbp in 2022, 0,2 % van het bbp in 2023 en 0,2 % van het bbp in 2024 zullen worden gefinancierd met niet-terugbetaalbare financiële steun (subsidies) uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit. Uitgaven die worden gefinancierd met subsidies van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, zullen hoogwaardige investeringen en productiviteitsverhogende hervormingen mogelijk maken zonder rechtstreekse

---

¹⁰ Verslag van de Commissie opgesteld overeenkomstig artikel 126, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, Brussel, COM(2022) 630 final van 23 maart 2022.

gevolgen voor het overheidstekort en de overheidsschuld van België. De najaarsprognose 2022 van de Commissie omvat een vergelijkbaar bedrag aan uitgaven die met subsidies van de herstel- en veerkrachtfaciliteit worden gefinancierd.

14. Volgens het ontwerpbegrotingsplan 2023 van België wordt voor het overheidstekort een stijging van 5,2 % van het bbp in 2022 tot 5,8 % van het bbp in 2023 verwacht, voornamelijk als gevolg van de verslechtering van de macro-economische vooruitzichten en het effect op de begroting van de automatische indexering van de lonen in de overheidssector en de sociale uitkeringen. De overheidsschuldquote zal naar verwachting stijgen van 105,3 % van het bbp in 2022 tot 108,2 % van het bbp in 2023. Die projecties sluiten aan bij de najaarsprognoses 2022 van de Commissie.

De vooruitzichten voor de overheidsfinanciën blijven onderhevig aan de grote onzekerheid rond de macro-economische prognoses, inclusief macro-economische risico's in verband met de inval van Rusland in Oekraïne, stijgingen van de energieprijzen en verdere verstoringen in de toeleveringsketens.

15. Het ontwerpbegrotingsplan bevat nieuwe maatregelen, met een totale netto begrotingskostprijs van 0,1 % van het bbp in 2022 en 0,8 % van het bbp in 2023.

In 2022 wordt in het ontwerpbegrotingsplan melding gemaakt van nieuwe tekortverhogende uitgavenmaatregelen ten belope van ongeveer 0,3 % van het bbp om huishoudens te ondersteunen in het licht van de sterk stijgende energierekeningen. Tegelijkertijd bedragen de tekortverlagende maatregelen aan de ontvangstenzijde naar schatting 0,1 % van het bbp in 2022.

In 2023 bedragen nieuwe tekortverhogende uitgaven ongeveer 0,8 % van het bbp: het betreft met name steunmaatregelen voor huishoudens en bedrijven in reactie op hogere energieprijzen (zie details hieronder). Aan de ontvangstenzijde hebben de in het ontwerpbegrotingsplan genoemde maatregelen een grotendeels neutraal netto-begrotingseffect in 2023. Een verlaging van de sociale bijdragen van de werkgevers in de eerste twee kwartalen van 2023 ter ondersteuning van het concurrentievermogen van bedrijven heeft een tekortverhogend effect van ongeveer 0,2 % van het bbp, dat wordt gecompenseerd door tekortverlagende maatregelen aan de ontvangstenzijde voor een overeenstemmend bedrag.

Het overheidstekort wordt beïnvloed door de maatregelen om de economische en sociale gevolgen van de uitzonderlijke stijgingen van de energieprijzen, die in de loop van de zomer zijn verergerd¹¹, tegen te gaan. De budgettaire kosten van deze maatregelen zullen volgens de najaarsprognoses 2022 van de Commissie neerkomen op 1,0 % van het bbp in 2022 en 0,7 % van het bbp in 2023. Het gaat om maatregelen ter vermindering van de overheidsinkomsten, namelijk een verlaging van de accijnzen op benzine en btw-verlagingen voor elektriciteit en gas, en een verhoging van de uitgaven, zoals rechtstreekse inkomensoverdrachten aan huishoudens via hun gas- en elektriciteitsrekeningen (“energiepakket”), geormerkte overdrachten van vaste bedragen (voor huishoudens die stookolie, propaan of pelletbrandstof gebruiken) en directe steun om bedrijven met stijgende energiekosten te helpen. De kosten van deze maatregelen worden gedeeltelijk gecompenseerd door nieuwe belastingen op uitzonderlijke winsten van energieproducenten, opgelegd aan

---

¹¹ De ontwikkelingen van het tekort in 2023 worden ook beïnvloed door de volledige uitfasering van tijdelijke COVID-19-noodmaatregelen, die in de najaarsprognoses 2022 van de Commissie worden geraamd op 0,5 % van het bbp in 2022.

een netwerkbeheerder van een internationaal gasnet (Fluxys) en in de elektriciteits- en oliesector, die naar verwachting begrotingsinkomsten van 0,1 % van het bbp in 2022 en 0,2 % van het bbp in 2023 zullen opleveren. Rekening houdend met deze inkomsten worden de netto begrotingskosten van deze maatregelen in de najaarsprognoses 2022 van de Commissie geraamd op 0,9 % van het bbp in 2022 en 0,4 % van het bbp in 2023¹². De maatregelen zijn aangekondigd als tijdelijke maatregelen, die voor het merendeel na het eerste kwartaal van 2023 aflopen. Daarnaast wordt voorzien in een permanente verlaging tot 6 % van het btw-tarief voor gas en elektriciteit, in combinatie met een verhoging van de accijnzen, die nog niet in het ontwerpbegrotingsplan is opgenomen en evenmin in de najaarsprognoses 2022 van de Commissie is weergegeven. De meeste maatregelen lijken niet gericht op kwetsbare huishoudens of bedrijven¹³, en de meeste ervan behouden de prijsprikkel niet volledig om de vraag naar energie te verminderen en de energie-efficiëntie te verhogen¹⁴. Bijgevolg wordt het bedrag aan tijdelijke en gerichte steun aan huishoudens en bedrijven die het kwetsbaarst zijn voor de energieprijzen, waarmee rekening kan worden gehouden bij de beoordeling van de naleving van de budgettaire landspecifieke aanbeveling voor 2023, in de najaarsprognoses 2022 van de Commissie geraamd op 0,2 % van het bbp in 2022 en 2023.

Het overheidstekort wordt ook beïnvloed door de kosten voor het bieden van tijdelijke bescherming aan ontheemden uit Oekraïne, die in de voorjaarsprognoses 2022 van de Commissie worden geraamd op 0,2 % van het bbp in 2022 en 0,1 % van het bbp in 2023.

16. Op basis van de najaarsprognoses 2022 van de Commissie en rekening houdend met de informatie in het ontwerpbegrotingsplan 2023 van België zullen de bruto-investeringen in vaste activa naar verwachting 2,9 % van het bbp in 2022 en 3,0 % van het bbp in 2023 bedragen, in vergelijking met 2,7 % van het bbp in 2021. Hieronder vallen investeringen voor de groene en de digitale transitie en voor energiezekerheid (zoals maatregelen om de energie-efficiënte renovatie van sociale woningen en openbare gebouwen te stimuleren en te versnellen, projecten ter ondersteuning van de modal shift door te investeren in het spoor, groene bussen, lokaal openbaar vervoer en fietspaden, de uitrol van elektrische laadstations, investeringen voor het verbeteren van de digitalisering van het openbaar bestuur en het rechtsstelsel), die gedeeltelijk worden gefinancierd uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere EU-fondsen.
17. In 2023 zal de begrotingskoers volgens de najaarsprognoses 2022 van de Commissie expansief zijn (-0,3 % van het bbp¹⁵), in een context van hoge inflatie. Dit volgt op een expansief begrotingsbeleid in 2022 (-2,3 % van het bbp).

De groei van nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend nieuwe maatregelen aan de ontvangstenzijde) in 2023 zal naar verwachting zorgen voor een

---

¹² De cijfers geven het niveau weer van de jaarlijkse begrotingskosten van de maatregelen die sinds het najaar van 2021 zijn genomen, waaronder lopende ontvangsten en uitgaven en – indien relevant – kapitaaluitgaven.

¹³ De gerichte maatregelen komen neer op 0,2 % van het bbp in 2022 en 2023, terwijl de niet-gerichte maatregelen neerkomen op 0,7 % van het bbp in 2022 en 0,5 % van het bbp in 2023.

¹⁴ Inkomensmaatregelen komen neer op 0,3 % van het bbp in 2022 en 2023, terwijl prijsmaatregelen neerkomen op 0,6 % van het bbp in 2022 en 0,3 % van het bbp in 2023.

¹⁵ Een minteken (plusteken) bij de indicator betekent dat de groei van de primaire uitgaven hoger (lager) uitvalt dan de economische groei op middellange termijn, wat wijst op een expansief (contractief) begrotingsbeleid. De begrotingskoers omvat de door de Unie gefinancierde budgettaire impuls.

expansieve bijdrage van 0,3 procentpunt aan de algemene begrotingskoers¹⁶. Hierbij is rekening gehouden met de beperkte impact van de steunmaatregelen die zijn genomen om de economische en sociale gevolgen van de uitzonderlijke stijgingen van de energieprijzen tegen te gaan, ten belope van 0,3 % van het bbp¹⁷, waarvan de tijdelijke en gerichte steunmaatregelen voor huishoudens en bedrijven die het kwetsbaarst zijn voor stijgingen van de energieprijzen, neerkomen op 0,1 % van het bbp. Dit is ook inclusief de gedaalde kosten voor het bieden van tijdelijke bescherming aan ontheemden uit Oekraïne (met 0,1 % van het bbp). De toename van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven boven de potentiële outputgroei op middellange termijn is dus niet toe te schrijven aan de tijdelijke en gerichte steun aan huishoudens en bedrijven die het kwetsbaarst zijn voor stijgingen van de energieprijzen, en aan mensen die Oekraïne ontvluchten. In plaats daarvan wordt de expansieve groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend nieuwe maatregelen aan de ontvangstenzijde) voornamelijk veroorzaakt door de netto budgettaire kosten die voortvloeien uit de automatische indexering van de lonen in de overheidssector en de sociale uitkeringen¹⁸ en de structureel stijgende sociale uitgaven (met name als gevolg van de vergrijzing en de permanente verhoging van het minimumpensioen) die niet worden gecompenseerd door compenserende maatregelen.

De positieve bijdrage van met subsidies uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere EU-fondsen gefinancierde uitgaven aan de economische bedrijvigheid zal in 2023 naar verwachting stabiel blijven ten opzichte van 2022. Volgens de prognoses zullen de nationaal gefinancierde investeringen in 2023 een neutrale bijdrage leveren aan de begrotingskoers¹⁹.

18. Het ontwerpbegrotingsplan bevat geen begrotingsprognoses voor de periode na 2023.
19. Op 12 juli 2022 heeft de Raad België ook aanbevolen prioriteit te geven aan hervormingen om de budgettaire houdbaarheid van de langdurige zorg te verbeteren, onder meer door een kostenefficiënt gebruik van de verschillende zorgomgevingen te bevorderen, de belasting- en uitkeringsstelsels te hervormen om de negatieve prikkels tot werken te verminderen door de belastingdruk op arbeid te verleggen, het belasting- en uitkeringsstelsel te vereenvoudigen, de belastinguitgaven te verminderen en het belastingstelsel investeringsneutraler te maken. Het ontwerpbegrotingsplan 2023 vermeldt dat het Ministerie van Financiën ermee belast is om uiterlijk in december 2022 een voorstel in te dienen voor een belastinghervorming die erop gericht is de belastingen op inkomen uit arbeid te verlagen. Het doel is de eerste stap van een dergelijke hervorming reeds vóór het einde van de huidige regeringstermijn (mei 2024) uit te voeren.
20. Op basis van de prognoses van de Commissie en rekening houdend met de informatie in het ontwerpbegrotingsplan zal de toename van de nationaal gefinancierde lopende uitgaven in 2023 niet lager liggen dan de potentiële outputgroei op middellange termijn. Dit is niet toe te schrijven aan de tijdelijke en

---

¹⁶ Deze volgt op een expansieve bijdrage van deze component met 2 procentpunten in 2022.

¹⁷ De begrotingsimpact van gerichte prijs- en inkomensmaatregelen zal naar verwachting, respectievelijk, met 0,1 % van het bbp afnemen en stabiel blijven, terwijl de begrotingsimpact van niet-gerichte prijs- en inkomensmaatregelen naar verwachting, respectievelijk, met 0,2 % van het bbp zal afnemen en stabiel blijven.

¹⁸ De directe begrotingskosten worden slechts gedeeltelijk gecompenseerd door het effect van hogere lonen en koopkracht aan de ontvangstenzijde.

¹⁹ Andere nationaal gefinancierde kapitaaluitgaven zullen naar verwachting een neutrale bijdrage leveren.

gerichte steun aan huishoudens en bedrijven die het kwetsbaarst zijn voor de energieprijzen, en aan de kosten om vluchtelingen uit Oekraïne te helpen. Daarom is de toename van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven niet in overeenstemming met de aanbeveling van de Raad. België is voornemens bijkomende investeringen te financieren via de RRF en andere EU-fondsen en houdt ook nationaal gefinancierde investeringen in stand. Het is voornemens overheidsinvesteringen voor de groene en de digitale transitie en voor energiezekerheid te financieren.

Al met al is de Commissie van oordeel dat het ontwerpbegrotingsplan voor België gedeeltelijk in overeenstemming is met de begrotingsrichtsnoeren die gegeven zijn in de aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022. De Commissie verzoekt België in het kader van de nationale begrotingsprocedure de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de begroting van 2023 strookt met de aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022.

België heeft met noodmaatregelen op het gebied van energie weliswaar snel gereageerd op de uitzonderlijke stijgingen van de energieprijzen maar het verlengen van bestaande en/of het aannemen van nieuwe steunmaatregelen in reactie op de hoge energieprijzen kan bijdragen tot een hogere toename van de netto nationaal gefinancierde lopende uitgaven en tot een stijging van het verwachte overheidstekort en de verwachte overheidsschuld in 2023. Daarom is het belangrijk dat de lidstaten dergelijke maatregelen beter toespitsen op de meest kwetsbare huishoudens en op de blootgestelde ondernemingen, om de prikkels tot vermindering van de vraag naar energie te behouden en de maatregelen in te trekken zodra de druk op de energieprijzen afneemt.

De Commissie is derhalve van mening dat België beperkte vooruitgang heeft geboekt met betrekking tot het structurele deel van de begrotingsaanbevelingen in de aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022 in het kader van het Europees Semester, en daarom nodigt zij de autoriteiten uit sneller vooruitgang te boeken. In het landverslag 2023 en in het kader van de landspecifieke aanbevelingen die de Commissie in het voorjaar 2023 zal voorstellen, zal een uitgebreide beschrijving worden gegeven en een beoordeling worden gemaakt van de vooruitgang die bij de uitvoering van de landspecifieke aanbevelingen is geboekt.

Gedaan te Brussel, 22.11.2022

Voor de Commissie
Paolo GENTILONI
Lid van de Commissie

VOOR GELIJKLUIDEND AFSCRIFT
Voor de secretaris-generaal

Martine DEPRez
Directeur
Besluitvorming & Collegialiteit
EUROPESE COMMISSIE